

Міністерство освіти і науки України  
Тернопільський національний педагогічний університет  
імені Володимира Гнатюка

Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**

Завідувач кафедри

Г.І.Слозанська

“04” вересня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Логопедичний масаж**

|                            |                                                                    |
|----------------------------|--------------------------------------------------------------------|
| <b>Рівень вищої освіти</b> | <u>перший (бакалаврський)</u>                                      |
| <b>Галузь знань</b>        | <u>01 Освіта/Педагогіка</u><br>(шифр і назва галузі знань)         |
| <b>Спеціальність</b>       | <u>016 Спеціальна освіта</u><br>(код і найменування спеціальності) |
| <b>Освітня програма</b>    | <u>Логопедія</u><br>(найменування освітньої програми)              |
| <b>Мова навчання</b>       | <u>українська</u>                                                  |

**Тернопіль 2024**

Робоча програма навчальної дисципліни «Логопедичний масаж» для студентів освітньої програми «Логопедія» спеціальності 016 «Спеціальна освіта» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Розробник:

Т. М. Цегельник — доктор філософії, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Протокол № 2 від “04” вересня 2024 року.

Завідувач кафедри спеціальної та

інклюзивної освіти

Ганна СЛОЗАНСЬКА

## 1. Опис навчальної дисципліни

|    |                                   |                                     |
|----|-----------------------------------|-------------------------------------|
| 1  | Освітня програма                  | Логопедія.                          |
| 2  | Спеціальність                     | 016 Спеціальна освіта               |
| 3  | Галузь знань                      | 01Освіта/Педагогіка                 |
| 4  | Ступінь вищої освіти              | Перший (бакалаврський)              |
| 5  | Статус дисципліни                 | Обов'язкова                         |
| 6  | Мова навчання                     | Українська                          |
| 7  | Курс                              | 4                                   |
| 8  | Семестр                           | 8                                   |
| 9  | Кількість змістових модулів       | 2                                   |
| 10 | Форма підсумкового контролю       | залік                               |
| 11 | ІНДЗ                              | -                                   |
| 11 | Обсяг дисципліни в кредитах ECTS  | 3 кредити                           |
| 12 | Загальна кількість годин          | 90                                  |
| 13 | Аудиторні заняття (год.)          | Денна форма – 30, заочна форма – 18 |
| 14 | Лекції (год.)                     | Денна форма – 14, заочна форма – 8  |
| 15 | Практичні заняття (год.)          | Денна форма –16, заочна форма – 10  |
| 16 | Лабораторні заняття (год.)        | Денна форма – , заочна форма -      |
| 17 | Самостійна робота студента (год.) | Денна форма – 72, заочна форма – 60 |

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:  
для денної форми навчання – 33 % до 67%;  
для заочної форми навчання – 20% до 80%.

## 2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення курсу «Логопедичний масаж» є формування теоретичних знань та професійних практичних навичок, що необхідні для ефективного проведення сеансів та курсів логопедичного масажу для нормалізації тону мускулатури периферичного артикуляційного апарату осіб із мовленнєвими порушеннями.

Вивчення дисципліни забезпечує набуття наступних компетенцій:

*Інтегральна компетентність:*

- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

*Загальні компетентності:*

**ЗК 4.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

*Спеціальні (фахові компетентності, предметні компетентності)*

СК 3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК 4. Здатність планувати та організовувати корекційно-логопедичну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення мовленнєвого розвитку, актуального стану та потенційних можливостей дітей, оцінювати її результати.

СК 17. Здатність надавати інформацію та допомогу щодо отримання логопедичних та інших корекційно-розвиткових послуг, залучати ресурси, необхідні для забезпечення наявних потреб клієнтів.

СК 18. Здатність розуміти, визначати та узгоджувати потенціал педагогічного впливу батьків, шкільного колективу, соціокультурного середовища для реалізації завдань спеціальної та інклюзивної освіти.

### **3. Результати навчання**

Вивчення навчальної дисципліни «Логопедичний масаж» забезпечує досягнення здобувачами таких програмних результатів навчання:

РН 2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання, виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

РН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами загалом та порушеннями мовленнєвого розвитку зокрема.

РН 15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН 16. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

## **4. Програма навчальної дисципліни**

### **4.1. Зміст навчальної дисципліни**

#### **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.**

**Анатомо-фізіологічні основи логопедичного масажу, та обстеження перед проведенням логопедичного масажу.**

**Тема 1. Логопедичний масаж, як один із методів корекції мовленнєвих порушень.**

Визначення «Логопедичний масаж». Історія розвитку логопедичного масажу. Показання та протипоказання до проведення логопедичного масажу. Місце масажу у комплексній системі корекційно-педагогічного впливу. Фізіологічна дія

логопедичного масажу. Логопедичний масаж як засіб профілактики мовленнєвих порушень. Показання та протипоказання щодо використання логопедичного масажу.

## **Тема 2. М'язи голови та шиї. Будова порожнини рота та м'язи язика.**

Голова та шия. Кістки черепа та кістки обличчя. М'язи голови (жувальні та мимічні м'язи). Жувальні м'язи (жувальний м'яз, скроневий м'яз і крилоподібні м'язи). Мимічні м'язи (дугоподібні та кругові м'язові волокна). Потилично-лобний м'яз. М'яз, що зморщує брови. М'яз гордець. Круговий м'яз ока. Носовий м'яз. Круговий м'яз рота. Великий вилицевий м'яз. Малий вилицевий м'яз. М'яз сміху. Щоковий м'яз, або м'яз трубачів. М'яз, що опускає кут рота. М'яз, що опускає нижню губу.

Порожнина рота. Губи, щоки. Піднебіння (тверде, м'яке), глотка, носоглотка та язичок (ніжки язичка). Язик (частини, основні групи). Скелетні м'язи язика. Під'язично-язиковий м'яз. Підборідно-язиковий м'яз. Хрящово-язиковий м'яз. М'язи язика. Нижній поздовжній м'яз. Верхній поздовжній м'яз. Поперечний м'яз язика. Вертикальний м'яз язика.

## **Тема 3. Нерви та кровопостачання шиї.**

Шия та кровопостачання шиї. Нерви голови та шиї. Тіло під'язикової кістки. Підшкірний м'яз шиї. Грудиноключично-соскоподібний м'яз. Надпід'язикові м'язи. Під'язикові м'язи. Сім шийних хребців. Трапецієподібний м'яз. Кровопостачання лица та шиї. Артерії голови. Загальна сонна артерія. Зовнішня та внутрішня сонні артерії. Венозна система обличчя та шиї. Внутрішня яремна вена. Лімфатична система. Нерви голови та шиї. Лицьовий нерв. Трійчастий нерв.

## **Тема 4. Обстеження осіб з порушеннями мовлення перед проведенням логопедичного масажу.**

Загальні рекомендації для здійснення попередньої діагностики перед проведенням логопедичного масажу. Огляд дитини перед проведенням логопедичного масажу. Пальпація м'язів перед проведенням логопедичного масажу. Обстеження жувально-артикуляторних м'язів. Обстеження миміко-артикуляторних м'язів. Обстеження м'язів язика. Обстеження м'язів губ. Обстеження м'язів щік. Обстеження м'язів м'якого піднебіння. Стан рухової функції м'язів артикуляційного апарату.

## **ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.**

### **Методика проведення логопедичного масажу**

## **Тема 5. Види масажу, що використовуються в логопедичній практиці. Основні прийоми логопедичного масажу.**

Види логопедичного масажу, які використовуються в логопедичній практиці: класичний масаж, сегментарно-рефлекторний масаж, масаж біологічно активних точок (БАТ), інструментальний масаж.

Класифікація масажних прийомів: погладжування (поверхнєве; глибоке; обхватувальне; граблеобразне), розтирання, розминання, вібрація та поколючування, щільне натискання.

#### **Тема 6. Використання інструментальних методів під час логопедичного масажу.**

Проведення масажу за допомогою спеціальних інструментів: постановочних зондів, шпательів, зубних щіток, масажерів для язика. Методика зондового масажу. Вивчення спеціальних масажних зондів. Техніка виконання масажних прийомів зондами. Зондовий масаж язика.

#### **Тема 7. Нетрадиційні методи масажу. Використання прийомів самомасажу в логопедичній практиці.**

Етапи точкового логопедичного масажу та його завдання. Методи рефлекторного впливу (комплекси БАТ, комплекси перехресного точкового масажу).

Самомасаж м'язів голови, шиї. Самомасаж м'язів та обличчя. Самомасаж м'язів язика. Самомасаж вушних раковин.

#### **Тема 8. Логопедичний масаж при різних мовленнєвих порушеннях. Програми логопедичного масажу при корекції мовленнєвих порушень.**

Масаж при спастичній формі дизартрії. Масаж при паретичній формі дизартрії. Логопедичний масаж при гіперкінетичній формі дизартрії. Логопедичний масаж при стертій формі дизартрії.

Специфіка логопедичного масажу при ринолалії. Масаж верхньої губи після хейлопластики. Масаж піднебіння після уранопластики.

Опанування техніки логопедичного масажу при заїканні.

Основні принципи складання програм логопедичного масажу при корекції мовленнєвих порушень. Програма логопедичного масажу при підвищеному м'язовому тонусі. Програма логопедичного масажу при зниженому м'язовому тонусі.

### **4.2. Структура навчальної дисципліни**

| Назви змістових модулів і тем | кількість годин |              |                   |                   |              |              |                                        |
|-------------------------------|-----------------|--------------|-------------------|-------------------|--------------|--------------|----------------------------------------|
|                               | денна форма     |              |                   |                   | заочна форма |              |                                        |
|                               | усього          | у тому числі |                   |                   | усього       | у тому числі |                                        |
|                               |                 | лекції       | практичні заняття | самостійна робота |              | лекції       | практичні заняття<br>самостійна робота |

| <b>Змістовий модуль 1. Анатомо-фізіологічні основи логопедичного масажу, та обстеження перед проведенням логопедичного масажу</b> |    |    |    |    |    |   |    |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|----|----|----|---|----|----|
| Тема 1. Логопедичний масаж, як один із методів корекції мовленнєвих порушень.                                                     | 10 | -  | 2  | 8  | 10 | 1 | 1  | 8  |
| Тема 2. М'язи голови та шиї. Будова порожнини рота та м'язи язика.                                                                | 12 | 2  | 2  | 8  | 10 | 1 | 1  | 8  |
| Тема 3. Нерви та кровопостачання шиї.                                                                                             | 12 | 2  | 2  | 8  | 10 | 1 | 1  | 8  |
| Тема 4. Обстеження осіб з порушеннями мовлення перед проведенням логопедичного масажу.                                            | 12 | 2  | 2  | 8  | 10 | 1 | 1  | 8  |
| <b>Разом за змістовим модулем 1</b>                                                                                               | 46 | 6  | 8  | 32 | 40 | 4 | 4  | 32 |
| <b>Змістовий модуль 1. Методика проведення логопедичного масажу</b>                                                               |    |    |    |    |    |   |    |    |
| Тема 5. Види масажу, що використовуються в логопедичній практиці. Основні прийоми логопедичного масажу.                           | 12 | 2  | 2  | 8  | 13 | 1 | 2  | 10 |
| Тема 6. Використання інструментальних методів під час логопедичного масажу                                                        | 10 | 2  | 2  | 6  | 12 | 1 | 1  | 10 |
| Тема 7. Нетрадиційні методи масажу. Використання прийомів самомасажу в логопедичній практиці.                                     | 10 | 2  | 2  | 6  | 12 | 1 | 1  | 10 |
| Тема 8. Логопедичний масаж при різних мовленнєвих порушеннях. Програми логопедичного масажу при корекції мовленнєвих порушень.    | 10 | 2  | 2  | 8  | 13 | 1 | 2  | 10 |
| <b>Разом за змістовим модулем 2</b>                                                                                               | 44 | 8  | 8  | 28 | 50 | 4 | 6  | 40 |
| <b>Всього</b>                                                                                                                     | 90 | 14 | 16 | 60 | 90 | 8 | 10 | 72 |

### 4.3. Теми лекцій

| № теми | Назва теми                                                                                                                     | кількість годин |              |
|--------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|
|        |                                                                                                                                | денна форма     | заочна форма |
| 1      | Тема 1. Логопедичний масаж, як один із методів корекції мовленнєвих порушень.                                                  | -               | 1            |
| 2      | Тема 2. М'язи голови та шиї. Будова порожнини рота та м'язи язика.                                                             | 2               | 1            |
| 3      | Тема 3. Нерви та кровопостачання шиї.                                                                                          | 2               | 1            |
| 4      | Тема 4. Обстеження осіб з порушеннями мовлення перед проведенням логопедичного масажу.                                         | 2               | 1            |
| 5      | Тема 5. Види масажу, що використовуються в логопедичній практиці. Основні прийоми логопедичного масажу.                        | 2               | 1            |
| 6      | Тема 6. Використання інструментальних методів під час логопедичного масажу                                                     | 2               | 1            |
| 7      | Тема 7. Нетрадиційні методи масажу. Використання прийомів самомасажу в логопедичній практиці.                                  | 2               | 1            |
| 8      | Тема 8. Логопедичний масаж при різних мовленнєвих порушеннях. Програми логопедичного масажу при корекції мовленнєвих порушень. | 2               | 1            |
|        | <b>Всього годин</b>                                                                                                            | <b>14</b>       | <b>2</b>     |

### 4.4. Темипрактичних занять

| № теми | Назва теми                                                                                              | кількість годин |              |
|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|
|        |                                                                                                         | денна форма     | заочна форма |
| 1      | Тема 1. Логопедичний масаж, як один із методів корекції мовленнєвих порушень.                           | 2               | 1            |
| 2      | Тема 2. М'язи голови та шиї. Будова порожнини рота та м'язи язика.                                      | 2               | 1            |
| 3      | Тема 3. Нерви та кровопостачання шиї.                                                                   | 2               | 1            |
| 4      | Тема 4. Обстеження осіб з порушеннями мовлення перед проведенням логопедичного масажу.                  | 2               | 1            |
| 5      | Тема 5. Види масажу, що використовуються в логопедичній практиці. Основні прийоми логопедичного масажу. | 2               | 1            |
| 6      | Тема 6. Використання інструментальних методів під час логопедичного масажу                              | 2               | 2            |



|   |                                                                                                                                |           |           |
|---|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|-----------|
| 7 | Тема 7. Нетрадиційні методи масажу. Використання прийомів самомасажу в логопедичній практиці.                                  | 2         | 1         |
| 8 | Тема 8. Логопедичний масаж при різних мовленнєвих порушеннях. Програми логопедичного масажу при корекції мовленнєвих порушень. | 2         | 2         |
|   | <b>Всього годин</b>                                                                                                            | <b>16</b> | <b>10</b> |

#### 4.7. Самостійна робота

| № з/п | № теми | Назва теми                                                                                                                                                                                         | кількість годин |              |
|-------|--------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|
|       |        |                                                                                                                                                                                                    | денна форма     | заочна форма |
| 1     | 1      | 1. Підготувати реферат (3-5 сторінок) на тему "Логопедичний масаж: історія, особливості та сучасні методи".<br>2. Скласти таблицю "Вплив логопедичного масажу на різні види мовленнєвих порушень". | 8               | 8            |
| 2     | 2      | 1. Створити схематичне зображення будови м'язів язика та їх функцій.<br>2. Підготувати доповідь (2-3 сторінки) про роль м'язів у мовленнєвій діяльності.                                           | 8               | 8            |
| 3     | 3      | 1. Дослідити основні нерви, що відповідають за іннервацію мовленнєвих органів.<br>2. Підготувати презентацію (7-10 слайдів) з описом кровопостачання шиї та його впливу на мовленнєву функцію.     | 8               | 8            |
| 4     | 4      | 1. Скласти план обстеження дитини з порушеннями мовлення перед масажем.<br>2. Написати коротке есе (2 сторінки) про важливість індивідуального підходу при проведенні логопедичного масажу.        | 8               | 8            |
| 5     | 5      | 1. Підготувати порівняльну таблицю основних видів логопедичного масажу.<br>2. Створити відеопрезентацію (до 5 хвилин) з демонстрацією технік логопедичного масажу.                                 | 6               | 10           |
| 6     | 6      | 1. Підготувати доповідь (3-4 сторінки) на тему "Переваги та недоліки інструментального масажу в логопедії".<br>2. Розробити алгоритм використання одного з інструментальних методів у              | 6               | 10           |

|                     |   |                                                                                                                                                                                                                       |    |    |
|---------------------|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|
| 7                   | 7 | логопедичній практиці.<br>1. Підготувати інструкцію для дітей з порушеннями мовлення із вправами самомасажу при мовленнєвих порушеннях.<br>2. Записати відео (3-5 хвилин) з демонстрацією технік самомасажу.          | 8  | 10 |
| 8                   | 8 | 1. Скласти план корекційного масажу для однієї з категорій мовленнєвих порушень (дизартрія, дислалія тощо).<br>2. Підготувати постер або схему "Програма логопедичного масажу для дітей із мовленнєвими порушеннями". | 8  | 10 |
| <b>Всього годин</b> |   |                                                                                                                                                                                                                       | 60 | 72 |

## **5. Засоби оцінювання, методи навчання та демонстрування результатів навчання**

### **Методи навчання**

Репродуктивні, проблемні та частково-пошукові, інтерактивні та активні методи.  
Словесні методи навчання: лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, робота з літературою, участь у дискусії.

Практичні (вправи, практичні роботи).

### **Методи контролю**

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування.

Методи письмового контролю: тести.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз тощо.

## **6. Форми контролю**

У процесі вивчення дисципліни «Логопедичний масаж» використовуються такі форми контролю:

– поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарських та лабораторних заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи.

## **7. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання**

За роботу на семінарському занятті студент може отримати максимум 5 балів:

**5 балів** – студент дає повну, ґрунтовну, аргументовану відповідь, розкриває і науково обґрунтовує теоретичні положення, демонструє вміння аналізувати,

порівнювати, виділяти головне, висловлює власні судження та особисте ставлення. Відповідь логічна, послідовна, системна, вирізняється творчим підходом.

**4 бали** – студент демонструє знання основного матеріалу з незначними похибками, володіє інформацією на рівні, достатньому для подальшого навчання і фахової діяльності. Має поверхнєве уявлення про проблемні питання теми семінару, допускає помилки при викладі матеріалу, але може їх виправити за допомогою викладача.

**3 бали** – студент має фрагментарні знання матеріалу семінарського заняття, що складає менше 50% необхідного обсягу. Погано орієнтується в термінології, не може логічно та послідовно викладати думки.

**1-2 бали** – студент не володіє знаннями з теми семінарського заняття, допускає грубі помилки, відповідь неправильна або відсутня.

**0 балів** – студент не надав відповідь або відмовився від участі в семінарі.

За роботу на лабораторному занятті студент може отримати максимум **6 балів**.

**6 балів** – студент виконує всі етапи лабораторної роботи правильно, демонструє високий рівень практичних навичок, впевнене володіння методами логопедичного масажу. Відповідь чітка, аргументована, супроводжується грамотним використанням професійної термінології. Виконання завдань творчо обґрунтоване.

**5 балів** – студент виконує всі етапи лабораторної роботи правильно, демонструє високий рівень практичних навичок, впевнене володіння методами логопедичного масажу. Відповідь чітка, аргументована, супроводжується грамотним використанням професійної термінології, проте є незначні неточності. Виконання завдань творчо обґрунтоване.

**4 бали** – студент виконує завдання правильно, демонструє достатній рівень практичних навичок, однак припускається незначних неточностей. Матеріал засвоєно, але відповідь менш аргументована та потребує додаткових уточнень.

**3 бали** – студент виконує лабораторну роботу з похибками, демонструє загальні знання методики, але недостатньо володіє практичними навичками. Відповідь поверхнева, допущені помилки при виконанні завдань.

**2 бали** – студент демонструє слабе володіння методикою, допускає суттєві помилки, має фрагментарні знання, не може самостійно виконати завдання без допомоги викладача.

**1 балів** – студент не виконує лабораторну роботу належним чином, не демонструє базових навичок, не може пояснити свої дії.

**0 балів** – студент не виконав лабораторну роботу або відмовився від її виконання.

#### **Доповнення виступу:**

**2 бали** – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

**1 бал** отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

**Суттєві запитання до доповідачів:**

**2 бали** отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

**1 бал** отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

**Експрес-контроль:**

**2 бали** нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

**1 бал** отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

**Оцінювання самостійної роботи здобувачів:**

Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

**10. Розподіл балів, які отримують студенти  
денна форма**

|             | МОДУЛЬ І<br>(поточне тестування та самостійна робота) |    |    |    |                    |     |     |     | Підсум<br>кова<br>оцінка |
|-------------|-------------------------------------------------------|----|----|----|--------------------|-----|-----|-----|--------------------------|
|             | Змістовий модуль 1                                    |    |    |    | Змістовий модуль 2 |     |     |     | 100                      |
|             | T1                                                    | T2 | T3 | T4 | T5                 | T6  | T7  | T8  |                          |
| Семінари    | 5                                                     | 5  | 5  | 5  | 5                  | 5   | 5   | 5   |                          |
| Лабораторні | -                                                     | 6  | 6  | 6  | 6                  | 6+6 | 6+6 | 6+6 |                          |

### Шкала оцінювання: національна та ECTS

| Сума балів за всі види навчальної діяльності | Оцінка ECTS | Оцінка за національною шкалою                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------|-------------|-------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                              |             | для заліку                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 90 – 100                                     | <b>A</b>    | зараховано                                                  | Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповідь.   |
| 85-89                                        | <b>B</b>    | зараховано                                                  | Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна                                                                          |
| 75-84                                        | <b>C</b>    |                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 65-74                                        | <b>D</b>    | зараховано                                                  | Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти самостійно вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок. |
| 60-64                                        | <b>E</b>    |                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 35-59                                        | <b>FX</b>   | не зараховано з можливістю повторного складання             | Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять значну частину навчального матеріалу                                                                                                                                                                        |
| 1-34                                         | <b>F</b>    | не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни | Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.                                                                                                                                                                  |

## **8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна**

1. Мультимедійний проектор – демонстрація презентацій.
2. Комп'ютери з доступом до Інтернету – проведення підсумкового контролю.

## **9. Рекомендована література**

1. Анатомія та фізіологія з патологією / за ред.. Я.І.Федонюка, Л.С. Білика, Н.Х. Микули. Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. 680 с.
2. Бірюкова В. В., Туренко Н. М. Масаж піднебіння в післяопераційний період при ринолалії. *Харківський природничий форум : I Міжнар. конф. мол. учен., Харків, 19-20 квіт. 2018 р. / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. Харків : ХНПУ, 2018. С 46–47.*
3. Боряк О.В. Корекція просодичної сторони мовлення дітей старшого дошкільного віку з дизартрією засобами логопедичної ритміки: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.03. НПУ ім. М.П.Драгоманова. Київ, 2012. 20 с.
4. Гаврилова Н. Логопедичний масаж як засіб корекції порушень артикуляційної моторики у дітей. Актуальні питання корекційної освіти. Серія «Педагогічні науки». 2015. Вип. 5. С. 42–54.
5. Загурська А. Логопедичний масаж як засіб корекційного впливу на дітей з мовленнєвими порушеннями. Наука. Освіта. Молодь. 2015. Ч. 1. С. 158–161.
6. Загурська А. Логопедичний масаж як засіб корекційного впливу на дітей з мовленнєвими порушеннями. *Наука. Освіта. Молодь*. 2015. Ч. 1. С. 158-161.
7. Кондратенко В., Панченко О. Використання масажу в логопедичній роботі. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 19 «Корекційна педагогіка та спеціальна психологія». 2011. № 17. С. 102-105.
8. Крутій К.Л. Діагностика мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку. Навчальний посібник. Запоріжжя: ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2005, 208с.
9. Рібцун Ю. В. Види логопедичного масажу в роботі з дітьми із порушеннями мовленнєвого розвитку. *Педагогічна освіта: теорія і практика* : зб. наук. пр. Кам'янець-Подільськ. нац. ун-ту ім. Г. Огієнка; гол. ред. П. С. Каньоса. Вип. 14. Кам'янець-Подільський : КПНУ 2013. С. 368-372.
10. Хрестоматія з логопедії. Навчальний посібник / за ред. М. К. Шеремет. Київ: Книга-плюс, 2019. 496 с.
11. Чекан О. І. Логопедичний масаж: інновації, технології та особливості. Інноваційна педагогіка. 2022. Вип. 49(2). С. 65-68. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped\\_2022\\_49%282%29\\_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2022_49%282%29_15)

## **Інформаційні ресурси**

1. Логопеди України – <https://logoped.ua/ua/blog/category/logopediya-dlya-ditey/shcho-take-logopedichniy-masazh>
2. Клуб професійних логопедів – <http://logopedu.com.ua/>